

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ КРІОБІОЛОГІЇ І КРІОМЕДИЦИНИ
НАН УКРАЇНИ

УХВАЛЕНО

Рішення Вченої ради
ІПКіК НАН України

Протокол № 12
Від 13.09 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІПКіК НАН України
д.б.н., проф.

О.Ю. Петренко
15 09 2021р.

ПОЛОЖЕННЯ

Про запровадження елементів дистанційного навчання
в Інституті проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

Харків 2021р.

1. Загальні положення

1.1. Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в Інституті проблем кріобіології і кріомедицини НАН України (далі –ІПКіК НАН України).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України „Про освіту” № 2145-VIII 05.09.2017р., Наказу МОН України №466 від 25.04.2013р.(із змінами, внесеними згідно із Наказом МОН України №660 від 01.06.2013р., №761 від 14.07. 2015р., „ Положення про організацію освітнього процесу в ІПКіК НАН України”

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно –комунікаційних технологій.

1.4. Метою дистанційного навчання є єднання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти, за програмами підвищення кваліфікації учасників освітнього процесу.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянами можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігій, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

Глосарій

– *асинхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання під час якої учасники взаємодії між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

– *веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси* – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

– *веб-середовище дистанційного навчання* – системно організована – сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів навчання та управління дистанційним навчанням;

– *дистанційна форма навчання* – форма організації навчального процесу в ІПКіК НАН України, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання аспірантами інституту документів

державного зразка про засвоєння освітньо-наукової програми рівня доктора філософії за відповідними спеціальностями 091-біологія та 222-медицина;

- **інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання**- технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- **психолого-педагогічні технології дистанційного навчання**- система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- **синхронний режим**- взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відео конференції, соціальні мережі тощо);
- **система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм)**- програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;
- **система управління дистанційним навчанням** - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;
- **суб'єкт дистанційного навчання**- особи, які навчаються (здобувачі вищої освіти, слухачі) та особи які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники);
- **технології дистанційного навчання**- комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в ІПКіК НАН України.

2. Реалізація дистанційного навчання.

2.1. Дистанційне навчання реалізується шляхом застосування дистанційної форми, як окремої форми навчання, та використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Дистанційної форми навчання в ІПКіК НАН України вводиться відповідно до розпоряджень МОН України, МОЗ України, НАН України та запроваджується наказом директора інституту у зв'язку з настанням не передбачуваних обставин (карантин, виникнення пожежі, введення воєнного стану тощо), які унеможливають проведення занять за денною (очною) формою навчання.

2.3. Підготовка докторів філософії за дистанційною формою навчання в ІПКіК НАН України здійснюється за ліцензованими (акредитованими) науково-освітніми програмами.

2.4. Освітній процес за дистанційною формою навчання проводиться відповідно до робочих програм та планів, які затверджуються наказом директора.

2.5. Строк навчання здобувачів вищої освіти доктора філософії за дистанційною формою встановлюється Вченою радою ІШКіК НАН України і має бути не меншим, ніж за денною (очною) формою за відповідними освітньо-науковими програмами, окрім випадків наведених у пункті 2.2.

2.6. Кількість аспірантів, що навчаються дистанційно за заочною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради ІШКіК НАН України в межах ліцензійного обсягу підготовки, окрім випадків наведених у пункті 2.2.

2.7. Веб-ресурси, що використовуються в ІШКіК НАН України для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру перевірки.

2.8. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної (очної), заочної форми навчання можуть використовуватись в ІШКіК НАН України за наявності відповідного кадрового та систематичного забезпечення.

2.9. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в ІШКіК НАН України приймається Вченою радою .

3. Особливості організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійно робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття , консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії у синхронному або асинхронному режимі відповідно навчальному плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечуються передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні заняття можуть виконуватись у синхронному режимі.

3.6. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. Практична підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводяться за окремою затвердженою програмою, окрім випадків наведених у пункті 2.2.

3.8. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за дистанційною формою навчання в ІПКіК НАН України включають проміжний (модульний), підсумковий та інші визначені в закладі контролю знань, умінь та навичок, набутих здобувачем у процесі навчання, визначаються навчальними планами, затвердженими Вченою радою інституту.

Усі контрольні заходи в ІПКіК НАН України можуть здійснюватись (відповідно до рішення інституту) з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відео конференц - зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається заочно або очно.

4. Особливості впровадження дистанційного навчання на період введення карантину.

4.1. Дистанційне навчання в ІПКіК НАН України вводиться наказом директора з метою:

- забезпечення процесу навчання на період введення карантину шляхом реалізації ресурсних можливостей інституту за рахунок оновлення змісту навчання та методів навчання, в тому числі особистісного підходу у навчанні;

- поширення доступу до освітньо-професійних програм вищої освіти з використанням сучасних інформаційних ресурсів;

- індивідуалізації процесу навчання у відповідності до потреб, особливостей та можливостей кожного здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

4.2. Для забезпечення проведення занять та консультацій для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з використанням технологій дистанційного навчання та навчально-методичних комплексів, розташованих на платформах Microsoft Teams або Zoom в мережі Internet необхідними заходами є:

- наявність необхідного доступу до Internet- ресурсу та електронної пошти, в тому числі, використання ресурсів ІПКіК НАН України;

- вміння користуватися сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями.

4.3. На час карантину викладачі ІПКіК НАН України забезпечують підготовку презентацій, тестових завдань, повноцінних текстових методичних рекомендацій, тематичних повідомлень, рефератів тощо, які відповідають практичній (семінарській) частині даного заняття з можливістю їх розсилки на індивідуальні поштові адреси здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії:

- контроль знань здійснюється за допомогою дистанційного контролю Microsoft Teams або Zoom, зазначається період початку та завершення тестування та дата закриття можливості проходження тестування;

- практична частина даного заняття може бути виконана за рахунок використання практичних завдань, які задаються здобувачам вищої освіти

ступеня доктора філософії, через їх розсилку на індивідуальні поштові адреси здобувачів з вказанням затвердженої методики оцінювання результатів.

- у випадку неможливості виконання практичної частини заняття індивідуально, її виконання відбудеться після завершення карантину на наступних заняттях шляхом об'єднання тем практичних занять;

- у випадку технічної можливості викладачі освітньо-наукових програм під час днів визначених для проведення консультацій повинні знаходитись біля комп'ютера, що забезпечені камерами для надання консультацій як індивідуальних, так і колективних (при потребі);

- відпрацювання пропущених занять та негативних оцінок відбувається дистанційно та/або в онлайн -режимі, згідно визначених днів. Інформація про процедуру проведення відпрацювання розміщується на сайті та у локальній мережі (папка «Аспірантура»)

- в інших випадках, викладачі повинні надавати консультації щодо виконання індивідуальних завдань через спілкування по електронній пошті;

4.4. Здобувачам на час оголошення карантину необхідно налагодити комунікацію через електронну пошту із викладачами, що забезпечують читання лекцій та практичних занять з метою своєчасного одержання індивідуальних завдань:

- відповіді на одержані завдання здобувачі повинні надсилати викладачам відповідних дисциплін;

- на час оголошеного карантину підсумковий контроль знань за заняття проходить за допомогою системи дистанційного контролю Microsoft Teams або Zoom.

- консультації щодо виконання індивідуальних завдань, виконання самостійних робіт, тестування в системі Microsoft Teams або Zoom тощо, проводиться за допомогою комунікацій через електронну пошту.

- здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають регулярно моніторити актуальну інформацію, яка подається адміністрацією, навчальною та науковою частинами ІПКіК НАН України.

4.5. Навчальна та наукова частини, викладачі повинні постійно комунікувати та надавати актуальну інформацію (оголошення, повідомлення тощо) до відома здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

5. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. При організації навчального процесу за будь якою формою навчання в ІПКіК НАН України технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних занять та при здійсненні навчальних занять.

5.2. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки.

5.3. Педагогічні, науково-педагогічні працівники ІПКіК НАН України повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями працівників дистанційного навчання (відповідно до Постанови Кабінету Міністрів від 21 серпня 2019 року №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації та стажування наукових та науково-педагогічних працівників»). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.4. Систамотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання ІПКіК НАН України цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та соціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- * методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- * документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально - тематичні плани, розклади занять);

- * відео- та аудіо записи лекцій, семінарів тощо;

- * мультимедійні лекційні матеріали;

- * термінологічні словники;

- * методичні рекомендації до практичних занять;

- * віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- * віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- * пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- * ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- * електронні бібліотеки чи посилання на них;
- * бібліографії;
- * дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- * інші ресурси навчального призначення.

5.5. Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається закладом вищої освіти.

5.6. Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ІПКіК НАН України може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці в ІПКіК НАН України.

6. Прикінцеві положення

6.1. Це положення вводиться в дію наказом директора на підставі Вченої ради ІПКіК НАН України.

6.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситись наказом директора на підставі рішення Вченої ради ІПКіК НАН України.

6.3. У разі прийняття нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.